

Usnesení Nejvyššího soudu SSR ze dne 30.11.1983, sp. zn. 9 Co 119/83, ECLI:CZ:NS:1983:9.CO.119.1983.1

Číslo: 44/1985

Právní věta: Znalecký posudok podaný v zmysle ustanovenia § 127 O. s. p. súdom ustanoveným znalcom v konaní o preskúmanie rozhodnutia v dôchodkovej veci má hodnotiť zdravotný stav žiadateľa o dôchodok a objasniť vplyv jeho zdravotného stavu na pracovnú schopnosť žiadateľa o dôchodok, prípadne má posúdiť tiež otázku, či zamestnanie odporúčané príslušnou komisiou sociálneho zabezpečenia môže z lekárskeho hľadiska žiadateľ o dôchodok vykonávať bez ohrozenia svojho zdravotného stavu. Znalecký posudok nemá však obsahovať záver, či žiadateľ o dôchodok je alebo nie je invalidný (čiastočne invalidný).;

Soud: Nejvyšší soud SSR

Datum rozhodnutí: 30.11.1983

Spisová značka: 9 Co 119/83

Číslo rozhodnutí: 44

Číslo sešitu: 9-10

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Posudek znalecký, Přezkum správních rozhodnutí

Předpisy: 99/1963 Sb. § 127
§ 244

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 44/1985 sb. rozh.

Znalecký posudok podaný v zmysle ustanovenia § 127 O. s. p. súdom ustanoveným znalcom v konaní o preskúmanie rozhodnutia v dôchodkovej veci má hodnotiť zdravotný stav žiadateľa o dôchodok a objasniť vplyv jeho zdravotného stavu na pracovnú schopnosť žiadateľa o dôchodok, prípadne má posúdiť tiež otázku, či zamestnanie odporúčané príslušnou komisiou sociálneho zabezpečenia môže z lekárskeho hľadiska žiadateľ o dôchodok vykonávať bez ohrozenia svojho zdravotného stavu.

Znalecký posudok nemá však obsahovať záver, či žiadateľ o dôchodok je alebo nie je invalidný (čiastočne invalidný).

(Uznesenie Najvyššieho súdu SSR z 30. 11. 1983, [9 Co 119/83](#))

Úrad dôchodkového zabezpečovania v Bratislave rozhodnutím z 21. 9. 1981 zamietol žiadosť

navrhovateľky o priznanie invalidného dôchodku s odôvodnením, že podľa záverov posudkovej komisie sociálneho zabezpečenia ONV v T. nespĺňa podmienky úplnej invalidity podľa ustanovenia § 25 ods. 3 zákona č. 121/1975 Zb.

Krajský súd v Bratislave preskúmal toto rozhodnutie, doplnil dokazovanie vyjadrením posudkovej komisie sociálneho zabezpečenia KNV, ako aj posudkom znalca-lekára, a preskúmané rozhodnutie zrušil. V odôvodnení vyslovil, že navrhovateľka spĺňa podmienky úplnej invalidity podľa ustanovenia § 25 ods. 3 zákona č. 121/1975 Zb. Poukázal pritom na závery v posudku znalca, podľa ktorého je navrhovateľka invalidná pre vážne interné neurologické ochorenie metabolickohormonálneho charakteru v progresívnom stave.

Úrad dôchodkovej zabezpečovania sa odvolal proti uzneseniu súdu prvého stupňa. Navrhoval ho zmeniť a preskúmané rozhodnutie potvrdiť, prípadne vec vrátiť na doplnenie dokazovania a na nové rozhodnutie.

Navrhovateľka žiadala uznesenie súdu prvého stupňa potvrdiť a priznať jej invalidný dôchodok; poukazovala pritom na trvajúce zhoršenie zdravotného stavu.

Najvyšší súd SSR prejednal odvolanie, preskúmal odvolaním napadnuté uznesenie ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, zrušil uznesenie súdu prvého stupňa a vrátil mu vec na doplnenie dokazovania a na nové rozhodnutie.

Z odôvodnenia:

Pri posudzovaní splnenia či nesplnenia podmienok invalidity (čiastočnej invalidity) súd vychádza predovšetkým z posudkov posudkových komisií sociálneho zabezpečenia, ktoré sú odbornými orgánmi na podávanie posudkov v súdnom konaní vo veciach dôchodkového zabezpečenia (§ 107 zákona č. 121/1975 Zb., v znení vyhlásenom pod č. 30/1983 Zb., § 9 písm. b/ a § 11 ods. 2 zákona č. 132/1975 Zb. /1/, v úplnom znení vyhlásenom pod č. 36/1983 Zb.).

Ak vzniknú pochybnosti o vecnej správnosti posudku posudkovej komisie sociálneho zabezpečenia, má súd možnosť vyžiadať v odôvodnených prípadoch posudok od iného orgánu, prípadne od znalca. Ak ide o výnimočný prípad, nemožno vylúčiť (najmä ak by išlo o zložitý lekársky problém), že súd požiadava o posudok niektorého vysokokvalifikovaného odborníka-lekára. Po doplnení takéhoto znaleckého dokazovania treba znova vyžiadať stanovisko posudkovej komisie sociálneho zabezpečenia, v ktorom sa táto komisia bude zaoberať aj obsahom už doplneného dokazovania a zaujme k záverom takto získaného dôkazu svoje stanovisko. Ak by sa posudky líšili, zhodnotil by ich súd podľa zásad uvedených v ustanovení § 132 O. s. p. (porov. rozhodnutie uverejnené po č. 119/1967 Zbierky rozhodnutí a oznámení súdov ČSSR).

V danom prípade súd aj takto postupoval a priklonil sa k záverom znalca s odôvodnením, že zdravotný stav navrhovateľky vykazuje z hľadiska neurologického také poruchy, pre ktoré nie schopná vykonávať žiadne práce. Spĺňa preto podmienky uvedené v ustanovení § 25 ods. 3 písm. a) zákona č. 121/1975 Zb. Pritom konštatoval, že posudok posudkovej komisie sociálneho zabezpečenia KNV je odlišný, lebo posudzuje zdravotný stav navrhovateľky ako čiastočnú invaliditu. Podľa záverov odôvodnenia svojho rozhodnutia súd zhodnotil obidva posudky a priklonil sa k presvedčivejšiemu znaleckému posudku znalca, ustanoveného súdom v tomto konaní.

Súd podľa zásad vyslovených v ustanovení § 132 O. s. p. hodnotí v konaní podané posudky ako každý iný dôkaz podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti. Pritom starostlivo prihliada ku všetkému, čo vyšlo počas konania najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci. Ide teda o voľné hodnotenie dôkazov, ale nie je to ľubovoľné hodnotenie. Úvaha súdu musí

vychádzať zo skutočností, ktoré v konaní vyšli najavo, a v odôvodnení rozhodnutia musí byť uvedené hľadiská, ktorými sa súd pri hodnotení dôkazov riadil. Pre takéto hodnotenie treba preto najprv zistiť čo najúplnejšie skutočný stav veci.

Pokiaľ ide o ustálenie invalidity (čiastočnej invalidity), je to posúdenie právneho stavu, ktorý urobí súd pri posudzovaní zákonnosti preskúmaného rozhodnutia orgánu sociálneho zabezpečenia, pričom vychádza zo zdravotného stavu a pracovnej schopnosti pracovníka, podrobne odôvodneného v znaleckom posudku. Znalecké posudky vyžiadané podľa ustanovenia § 127 O. s. p. (i podľa ustanovení zákona č. 36/1967 Zb.) majú preto riešiť iba odborné posúdenie zdravotného stavu s potrebným vysvetlením vplyvu zistených ochorení na pracovnú schopnosť. Takýto dôkaz nemôže však vyúsťovať vo svojich záveroch v posudzovanie právnej otázky, či žiadateľ o dávku je čiastočne alebo úplne invalidný. Šlo by v takomto prípade o hodnotenie právne, čo v takomto posudku byť nemá. Odborný znalecký posudok môže byť podľa okolností prípadu zameraný i na to, či napr. zamestnania odporúčané posudkovou komisiou môže pracovník z hľadiska odborného-lekárskoho vykonávať bez toho, aby sa jeho zdravotný stav zhoršoval, prípadne či takéto zamestnanie zistený zdravotný stav úplne vylučuje.

V prejednávanej veci však súd prvého stupňa podľa týchto zásad nepostupoval dôsledne, lebo sa spoliehal na posudok znalca, v ktorom je aj právne posúdenie otázky čiastočnej alebo úplnej invalidity; neskúmal podrobne závery v posudku z hľadiska možnosti či nemožnosti výkonu zamestnania navrhovateľky, navrhovaného posudkovou komisiou, a neodstránil rozpory medzi znaleckým posudkom a závermi v posudku posudkovej komisie sociálneho zabezpečenia KNV.

Podľa znaleckého posudku bolo v prejednávanej veci opodstatnené podozrenie, že u navrhovateľky sa prejavuje spazmofilný terén a tetánie, čo vo svojom posudku z 22. 4. 1983 konštatovala aj príslušná posudková komisia sociálneho zabezpečenia; táto komisia pritom odôvodňovala, prečo sa so závermi v znaleckom posudku nestotožňovala. Za tohto stavu veci mal súd buď doplniť dokazovanie a odstrániť neúplnosti v posudku znalca, na ktoré poukazuje posudková komisia sociálneho zabezpečenia, alebo zdôvodniť nesprávnosť záverov tejto posudkovej komisie a správnosť záverov uvedených v znaleckom posudku. Bez odstránenia rozporov a bez zdôvodnenia toho, prečo súd vzal za podklad pre svoje rozhodnutie znalecký posudok a prečo nepovažuje za správne závery uvedené v posudku posudkovej komisie sociálneho zabezpečenia KNV, nemožno súhlasiť s dôvodmi súdneho rozhodnutia, lebo nie sú úplné a neodstraňujú rozpory v posúdeniach otázky individuality a čiastočnej invalidity navrhovateľky. Uvedená neúplnosť konania mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Preto odvolací súd vyhovel odvolaniu Úradu dôchodkového zabezpečenia v Bratislave, zrušil uznesenie súdu prvého stupňa podľa ustanovenia § 221 ods. 1 písm. a) O. s. p. a vrátil mu vec na ďalšie konanie a na nové rozhodnutie.

1) V ČSR pozri zákon č. 129/1975 Zb., vyhlásený v úplnom znení pod č. 32/1983 Zb.